

Det är skogen som gäller

PROFILER

Gunilla Kjellsson rattar skolbussen, skogsgården och ett växande antal förtroendeuppdrag. Om skogsägarrörelsen ska gestaltas av ett antal personer ligger hon bra till för en av rollerna.

Text & foto: Pär Fornling

Gården ligger några mil från Örnsköldsvik, mellan Sidsensjö och Skorped. I dalgången framför huset, dold bakom en grön lövridå, rinner Sorån stilla. Mjölkkorna försvann under föräldragenerationen. Nu är det skogen som gäller för Gunilla och Janne. De träffades för 22 år sedan och har hängt ihop sedan dess. Mycket av såväl vardagslivet som fritiden kretsar kring skogsgården.

Hon gillar det praktiska arbetet. Även om tiden börjar bli allt mer knapp, i takt med allt fler förtroendeuppdrag. Gunilla är ändå mån om att få egen tid i skogen, inte minst för stamkävning, som förs upp på nöjeskontot.

Oavsett om det handlar om stamkävning eller ungdomsmedlemmar är svaren aldrig givna, utan bygger egna funderingar och analyser. Därför blir det ett spännande samtal i tallskogen på höjderna över Nätraåns dalgång.

Var det givet att du skulle ta över gården?

– Nej, det kan man inte säga. Jag har tre syskon som också är mer eller mindre intresserade av skogen. Det gick ändå smidigt. Jag hade länge haft en dröm om att få bruka gården, men det är ju inte alltid drömmar går i uppfyllelse.

Hur gammal var du när drömmen blev verklig?

– Det var 1993 och jag var 27 år. Pappa var bara 60. Jag blev både förvånad och imponerad över hans beslut. Tyvärr dröjer ofta generationskiften alldeles för länge. Jag träffar många äldre skogsägare som jag vet har intresserade barn, men de har tröttnat på att vänta och gått in för annan verksamhet.

Hur ska man få de äldre att släppa fram de unga?

– Mycket handlar om att börja planera

och diskutera generationskiften tidigt. Dessutom är det bra att lyfta fram positiva exempel.

Det kan kännas drastiskt för äldre skogsägare att kliva av.

– Därför är det viktigt att prata igenom läget och hitta praktiska lösningar tidigt. **Hur fungerade generationskiftet för er?** – Mamma och pappa bok kvar på gården i det hus som jag och Janne hade tidigare. Pappa är fortsatt engagerad i skogen, även om Janne och jag nu har ansvaret. Allt det där är viktigt att resonera om. För oss har det fungerat bra.

Hur ser din arbetsdag ut? – Jag kör skolbuss på morgonen och eftermiddagen, vilket passar mig jättebra. Dels är det väldigt trevliga ungdomar, dels blir det tid mellan arbetspassen att ägna sig åt skogen och lite olika förtroendeuppdrag. Senare på kvällen är det rätt ofta något möte i föreningen eller LRF.

Vad fick dig engagerad i skogsägarrörelsen?

– Reglerna i jordförvärvslagen ställde till problem vid köpet av en intilliggande fastighet och det var många knepiga turer. Vi fick i alla fall hjälp av Norra Skogsägarna och träffade dåvarande skogsmästern Ulrika Messing, tillsammans med två ordföranden från föreningens skogsbruksområden. Det ledde till att lagen ändrades. – Då insåg jag kraften i att finnas i en större organisation och vikten av att ha goda relationer till politiker på alla plan. Om vi agerat på egen hand hade inget hänt.

Det är fortfarande gles med kvinnliga förtroendevalda...

– Ja, men det blir bättre och bättre. Även om förändringen tar tid så är den på gång. Jag är mer orolig över hur vi ska få fler ungdomar engagerade.

Varför tvekar den unga generationen?

– Affärerna är förstås viktiga för oss också. Det är ju faktiskt bara vi som har som mål att hålla upp priset och lönsamheten på skogsgården, andra är mer fokuserade på aktieägarna. Dessutom är näringspolitiken en väldigt viktig del i arbetet.

Bör man kunna bli medlem utan att äga skog?

– Jag blir mer och mer inne på den linjen.

Många uppdrag

Gunilla är vice ordförande i Norra Skogsägarna, sitter i LRF Medias styrelse och är aktiv i LRF. Dessutom är hon engagerad i "Kompetenstrappan" som handlar om att utveckla och inspirera kvinnliga företagare inom Örnsköldsviks kommun.

En av favoritplatserna på gården med milsvädd utsikt över det norrländska skogslandskapet.

Många tror att det i framtiden bara blir affären och prislåten som gäller. Då är det extra viktigt att vi tidigt får tillfälle att visa föreningens fördelar och diskutera dess grunder.

Vilka fördelar vill du framhålla?

– Affärerna är förstås viktiga för oss också. Det är ju faktiskt bara vi som har som mål att hålla upp priset och lönsamheten på skogsgården, andra är mer fokuserade på aktieägarna. Dessutom är näringspolitiken en väldigt viktig del i arbetet.

– Men vi måste komma ihåg att samverkan inte är något självändamål. Förening-

Bra vägar är viktigt för gårdens lönsamhet. Till de bättre investeringarna hör en vägbro, byggd av värdiga järnbalkar som köptes begagnade. Tack vare att balkarna är så långa kunde bron läggas lite snett och rätta ut en besvärande kurva.

en ska finnas till för medlemmen, inte medlemmen för föreningen.

Vad är din bästa investering till gården?

– Vår fyrhjuling kommer högt upp på den listan.

Varför?

– Den är praktisk. Jag lastar röjsågen eller plantorna på den och kommer lätt ut till det arbete jag har på gång.

Har ni fler maskiner?

– Bland annat en gammal Kockum 8335 som Janne kör ibland. Han arbetade tidigare med skogsmaskiner men arbetar nu med gula maskiner åt Peab.

Många går över till gula maskiner, hur ska föreningarna hålla kvar förarna i skogen?

– Genom att behandla entreprenörerna väl, vilket inte bara handlar om att betala bäst. Det handlar också om att ge dem uppmärksamhet, visa att de är en jämbördig partner och bidra till att de utvecklas som företag.

Är det viktigt?

– Absolut, entreprenörerna kan vara föreningens bästa ambassadörer i kontakten med skogsägarna.

Är medlemmarna leveransstrogna?

– Ofta. Men vi måste förtjåna våra volymer. Ingen ska tro att det går att leva på gamla meriter. Både gamla och nya medlemmar måste underhållas och få bra service.

Ge exempel på bättre service!

– Alla skogsägare har inte möjlighet att kontakta oss under dagtid. Därför är det bra att vara åtkomlig även på kvällarna. En möjlighet är internet, men det bör också gå att samtala med sin inspektör under kvällen. Dessutom bör vi öka servicebudet och exempelvis ge ekonomisk rådgivning i allt från deklarationshjälp till generationskiften.

Det kräver en hel del personal...

– Ja, men också nytänkande. Den lokala

Fortsättning sid 8

PROFILER

”Tänk vilken känsla att gå omkring här i skogen och veta att det är bara Janne och mitt.

En favoritsysselsättning är att stamkävta.

Tips stamkävning

I artikeln berättar Gunilla Kjellsson att stamkävning är ett favoritjobb i skogen. Dels blir det vackert, dels kan det bli en bra affär på sikt. Lönsamheten beror förstås på framtida marknad, men i dagsläget har kvistfria fanerstockar ett högt värde.

Här är några allmänna tips om stamkävning:

- ✓ Ju tidigare åtgärden görs, dess fler kvistfria årsringar blir det.
- ✓ Tall kan gärna stamkävras i ett par omgångar. Första kvistningen kan vara när stammen är kring sju centimeter i diameter,

men då bör man inte ta bort för mycket av grenkronan eftersom trädet då förlorar tillväxt.

✓ Det är bra att märka ut och ha koll på vilka träd och bestånd som är stamkävade.

För surfaren:

I Vi Skogsägare nr 6-09 finns en längre artikel om stamkävning. Den och andra tidigare nummer kan läsas på www.at.nu/viskogsagare. Det går också att googla på Skogskötselserien, då kommer man till en nätbok om skogskötsel där ett av kapitlen handlar om stamkävning.

Fortsättning

Det är skogen som gäller

Ett av husen renoveras för turistverksamhet. Tanken är att hyra ut det till hästintresserade.

närvaron är viktig och vi kan inte minska antalet inspektorer. Det är däremot inte säkert att alla kontoren behöver vara kvar, ett alternativ är våra husbilar med mobila kontor.

Dela med dig av ett praktiskt tips till andra skogsägare...

– Använd alltid skyddsutrustning och tvätta huggarbyxor regelbundet. Det finns en gammal myt om att de inte mär bra av att gå i tvättmaskinen. Genom Säker skog har jag lärt mig att det är helt fel.

Hur stor är gården?

– Vi har köpt till en del. Nu är här totalt 280 hektar, varav 240 hektar produktiv skogsmark.

Finns det planer att köpa mer?

– Inte till dagens priser. Nu går det inte att räkna hem en affär. En del säger att det långsiktigt alltid lönt sig att köpa mark, men jag är inte så säker. För oss måste det finnas samordningsvinster för att det ska bli intressant.

Vilken är den finaste stunden i skogen?

– Jag kan njuta av att se resultatet efter en fin gallring, eller efter ett tuft pass med röjsågen då jag vänder mig om och ser hur fint det blev. Då kan jag känna riktig glädje.

Vilket är roligaste jobbet på gården?

– Jag gillar att stamkävta.

Är det en bra investering?

– Kanske, men vad virket är värt om 50 år är omöjligt att veta. Jag tycker i vilket fall det är en bra investering för att tallskogen blir så vackert. Arbetet är ren terapi. Både jag och föräldrarna har våra skogspromenader genom tallskogen och vi alla blir glada över att se den fina skogen.

Är det roligt att vara skogsägare?

– Ja, det tycker jag verkligen! Tänk vilken känsla att gå omkring här i skogen och veta att det är bara Janne och mitt. Att plantera tall och fundera över hur det ser ut om tio år och planera för den där tjuuga björkskogen som jag hoppas blir möjlig att få till. Allt det där är jätteroligt.

VI SKOGSÄGARE 3/12

Ur »Vi Skogsägare« nr 3, 2012